

Котик Вадим

студент гр. ФААМ-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Гуцул І. А.

ВИЯВЛЕННЯ СИСТЕМНИХ ПРОБЛЕМ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Еволюційні шляхи реформування економічної системи України, очевидно, на сьогодні вже вичерпали себе і суспільство вимагає стрімких змін. Це стосується, найперше, ухвалення ряду кадрових рішень, а також змін в організаційних та адміністративних процедурах, але ще більше суспільство вимагає змін ціннісних поглядів та орієнтації на впровадження європейських підходів.

Регулювання нових економічних відносин потребує гнучкої податкової політики, яка дала б змогу оптимально пов'язати інтереси держави з інтересами підприємництва та рядових платників податків. Це стосується і податкового навантаження на економіку, і структури податкових платежів, і відповідності видів та ставок окремих податків в податковій системі, і формування податкових механізмів сприяння розвитку окремих сфер (пільги, альтернативні системи оподаткування, амортизаційна політика і т. ін.).

Розглянемо найбільш поширені на сучасному етапі способи злочинної діяльності у сфері оподаткування з урахуванням видів податків, особливостей фінансово-господарської діяльності. Як показує аналіз джерел, механізми ухилення від сплати податків можна згрупувати за спільними ознаками у такі форми:

1) ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів шляхом приховування (заниження) сум грошових коштів, отриманих від реалізації продукції;

2) ухилення від сплати податків шляхом перерахування доходу від реалізації продукції з використанням розрахункових рахунків;

3) ухилення від сплати податків шляхом завищення витрат, які відносяться до собівартості продукції;

4) ухилення від сплати податків та вчинення інших злочинів з використанням можливостей фіктивних суб'єктів підприємництва;

5) ухилення від сплати податків шляхом підробки документів;

6) ухилення від сплати податків шляхом повного приховування об'єктів оподаткування;

7) припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності з метою ухилення від сплати податків [1].

Найбільш поширеними способами приховування змісту злочинної діяльності щодо ухилення від сплати податків є виконання таких дій:

- неподання чи несвоєчасне подання податкової декларації, розрахунку податків та інших документів звітності, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків;

- надання податкової декларації про відсутність об'єктів оподаткування;
- проведення господарських операцій з використанням готівкового обігу;
- надання письмової інформації до податкових органів про відсутність фінансово-господарської діяльності та об'єктів оподаткування;

- відображення в бухгалтерському обліку фінансово-господарських операцій пізніше звітного періоду;

- відкриття та використання декількох розрахункових рахунків у банківських установах;

- проведення розрахунків за виконані господарські операції з використанням особистих рахунків у банківських установах;

- реалізація товару (продукції) під виглядом благодійності;

- використання можливостей фіктивних суб'єктів підприємництва [2].

Тінізація економіки нерозривно пов'язана з падінням обсягів виробництва і зростанням безробіття в офіційній економіці. Одним із рушійних мотивів тінізації економіки є падіння офіційних доходів громадян, наслідком чого є ухилення від сплати податків і пошук неофіційних джерел доходів.

Отже, можна констатувати, що в Україні сформувалась «унікальна» податкова система, ознаками якої є:

- бюрократична система адміністрування податків;

- нестабільне та заплутане законодавство;

- ухилення від сплати податків;

- подвійна бухгалтерія;

- корупція та хабарництво;

- фіскальний тиск з боку органів ДПС;

- низька податкова культура у суспільстві.

Як показують результати аналізу, оцінка проведення податкової реформи не може бути однозначною, відображаючи ряд позитивних і негативних тенденцій. Поряд із зростанням податкових надходжень до державного бюджету, ліквідації заборгованості за відшкодуванням ПДВ, запровадження системи електронної звітності, є ряд тривожних сигналів.

Так, зокрема, процедура справляння податків стала більш жорсткою,

відсутні зрушення у подоланні проблем корупції та тінізації економіки, існує значний податковий тиск при оподаткуванні трудових доходів.

Література

1. Іванов Ю. Функції податків та податкове регулювання. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. № 19. С.36-43.
2. Задорожній О. С. Ухилення від сплати податків: характеристика способів злочинної діяльності. *Науковий вісник Національного університету ДПС України : зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Економіка, право*. 2009. № 4(47). С. 295-300.
3. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент: Навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. Київ : Знання, 2008. 525 с.
4. Цимбал П. В. Податки, податкова система України, податкова злочинність: історія, теорія, практика : монографія. Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2007. 319 с.